

Sygn. akt VII U 2207/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy B. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 12 czerwca 2012 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01 czerwca 2012 r. do dnia 31 maja 2013 r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 2207/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 12 czerwca 2012 r. odmówił ubezpieczonej B. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powołując się na fakt, iż komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 06 czerwca 2012 r. stwierdziła, że nie jest ona niezdolna do pracy .

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona B. K. wskazując, iż nie zgadza się ze wspomnianym orzeczeniem komisji lekarskiej pozwanego, ponieważ obecnie znajduje się w takim stanie zdrowia, że dolegliwości nie pozwalają jej na podjęcie pracy a podjęcie pracy spowoduje nasilenie istniejących dolegliwości do tego stopnia, że utraci całkowicie zdolność poruszania się. Wniosła o wnikliwe rozpatrzenie odwołania . (k. 2-2v akt sprawy).

Pozwany organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej wniosł o jego oddalenie, wskazując na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Informacyjnie organ wskazał , iż do dnia 31 maja 2012r. ubezpieczona była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. (k. 3 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona B. K. , urodzona dnia (...) z zawodu sprzedawca, ostatnio wykonująca opiekę nad starszymi ludźmi , do dnia 31 maja 2012r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy . Rentę tę ubezpieczona pobierała nieprzerwanie od 01 maja 2008r., przy czym w okresie od 01 lipca 2009r. do 30 czerwca 2010r. z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

W dniu 17 kwietnia 2012 r. ubezpieczona złożyła do pozwanego wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek k. 209- 211 akt ZUS, decyzje k. 293, 351, 377, wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 17.04.2012r. k.383,

Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 16 maja 2012r. , po rozpoznaniu u badanej nadczynność tarczycy – w chwili obecnej eutyroza, raka trzonu macicy stan po leczeniu operacyjnym w 2008r., bez objawów wznowy, okresowe bóle kręgosłupa bez objawów upośledzających sprawność narządu ruchu, cukrzyce leczoną doustnie, stwierdził, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy zgodnie z kwalifikacjami, albowiem stan zdrowia nie ogranicza jej zdolności do aktywności zawodowej wymagającej przeciętnej sprawności i przeciętnego wysiłku fizycznego.

dowód:, opinia lekarza orzecznika z dnia 16 maja 2012 r. – k.159-159v. dokumentacji lekarskiej, orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 16 maja 2012 r. – k. 160 akt rentowych

Od powyższego orzeczenia sprzeciw wniosła ubezpieczona. Komisja lekarska w opinii lekarskiej z dnia 06 czerwca 2012 r. rozpoznała u ubezpieczonej podkliniczna nadczynność tarczycy, obecnie bez leczenia tyreostatycznego, stan po przebytych usunięciu narządu rodnego z powodu raka trzonu macicy w 2008r. , obecnie bez cech wznowy, zespół bólowy kręgosłupa L/S z ograniczeniem ruchomości stopnia miernego , bez objawów podrażnieniowych, ani ubytków korzeniowych, zaburzenia adaptacyjne, cukrzyce typu 2 leczona dietą. Na tej podstawie w orzeczeniu z tej samej daty komisja lekarska pozwanego podtrzymała orzeczenie lekarza orzecznika pozwanego, wskazując, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

dowód: sprzeciw ubezpieczonej – k. 162 dokumentacji lekarskiej, opinia lekarska komisji lekarskiej ZUS z dnia 06 czerwca 2012 r. – k. 172-172v dokumentacji lekarskiej, orzeczenie komisji lekarskiej pozwanego z dnia 06 czerwca 2012 r. – k. 173 akt rentowych

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 12 czerwca 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej B. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powołując się na fakt, iż komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 06 czerwca 2012 r. stwierdziła, że nie jest ona niezdolna do pracy.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z dnia 12 czerwca 2012 r. – k. 401 akt rentowych

W celu ustalenia, czy stan zdrowia strony wskazuje, że jest ona nadal po dniu 31 maja 2012r. niezdolna do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu – przy czym przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy należy ustalić: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychiczne, najwcześniejszą datę powstania ustalonego stopnia niezdolności do pracy oraz trwałość lub przewidywany okres (od kiedy do kiedy) niezdolności do pracy lub czy nastąpiła poprawa w stanie zdrowia ubezpieczonej, jeśli tak to na czym polega istotna poprawa w stanie jej zdrowia - konieczne były wiadomości specjalne, zatem Sąd na mocy art. 279, 284 i 292 k.p.c. przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych: neurologa rehabilitanta, onkologa, ginekologa – endokrynologa i psychologa .

Powołani w sprawie biegli sądowi dokonali u ubezpieczonej B. K. rozpoznania następujących schorzeń:

1. zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatii,
2. zespół cieśni kanału łokciowego w trakcie diagnostyki,
3. stan po usunięciu macicy z przydatkami z powodu wczesnego raka trzonu macicy w wyniku operacji w dniu 28 kwietnia 2008r.,
4. nadczynność tarczycy,
5. tarczycę guzową,
6. zaburzenia nerwicowe miernie nasilone.

Po zapoznaniu się z danymi z wywiadu, wynikami badania fizykalnego i dokumentacją medyczną akt sprawy biegła sądowa neurolog rehabilitant wskazała, iż brak jest podstaw do stwierdzenia niezdolności ubezpieczonej do pracy tak częściowej jak i całkowitej z przyczyn neurologicznych. Biegła wskazała, iż przyczyną odczuwalnych przez ubezpieczoną dolegliwości bólowych są zmiany zwyrodnieniowe w stawach i przestrzeniach międzykręgowych oraz kręgosłup kręgu L5 w stosunku do S1, nie stwierdzała podrażnienia ani uszkodzenia korzeni nerwowych w następstwie zmian zwyrodnieniowych i dyskopatii wykrytych badaniem radiologicznym. Jak wskazała dotychczasowym powodem orzekania renty była nadczynność tarczycy, a schorzenia neurologiczne nie były podstawą orzekania o niezdolności ubezpieczonej do pracy do końca maja 2012r.

dowód: opinia biegłej sądowej neurologa rehabilitanta – k. 23-24 akt sprawy

Biegły ginekolog – endokrynolog po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną strony oraz po przeprowadzeniu badania przedmiotowego i podmiotowego stwierdził, iż zmiany guzowe oraz nadczynność tarczycy niewyrównana kwalifikują wnioskodawczynię do leczenia operacyjnego zaplanowanego na styczeń 2013r. Mając zatem na uwadze powyższe wskazał na częściową niezdolność ubezpieczonej do pracy z przyczyn endokrynologicznych na rok od maja 2012r. W uzupełnieniu swego stanowiska dodatkowo wskazał, iż stwierdzone przez niego badaniem w dniu 05 grudnia 2012r. nasilenie objawów związanych z niewyrównaną nadczynnością tarczycy (ogólne osłabienie, kołatanie serca, szybka męczliwość, częste wyżki poziomu glukozy, drętwienie rąk i nóg) kwalifikuje do orzeczenia niezdolności do pracy a deklarowany okres tej niezdolności uwzględnia okres rekonwalescencji pooperacyjnej.

dowód: opinia biegłego sądowego ginekologa – endokrynologa – k. 28-29 akt sprawy wraz z opinią uzupełniającą k. 58, 61 akt sprawy

Po przeprowadzeniu badania klinicznego, ocenie dokumentacji medycznej, biegła sądowa psycholog stwierdziła, iż występujące u badanej zaburzenia nerwicowe są miernie nasilone i nie powodują niezdolności ubezpieczonej do pracy. Jak podkreśliła biegła z punktu widzenia psychologicznego ubezpieczona jest zdolna do pracy zgodnie z kwalifikacjami formalnymi i [praktycznymi, a w okresie wcześniejszym podstawą do uznania ubezpieczonej za niezdolną do pracy były schorzenia somatyczne a nie stanu psychicznego.

dowód: opinia biegłego sądowego psychologa – k. 33-35 akt sprawy

Po zapoznaniu się z danymi z wywiadu, wynikami badania fizykalnego i dokumentacją medyczną akt sprawy biegła sądowa specjalista onkolog wskazała, iż od leczenia operacyjnego wczesnego raka trzonu macicy (ponad 4 lata) nie stwierdzono cech wznowy ani rozsiewu choroby nowotworowej, w badaniu klinicznym bez cech czynnego nowotworu. Jak wyjaśniła biegła, z punktu widzenia onkologicznego zatem brak podstaw do uznania ubezpieczonej za całkowicie czy częściowo niezdolną do pracy. Biegła zgodziła się oceną komisji lekarskiej ZUS, wskazując, iż orzeczenie ostatecznej niezdolności do pracy nie było spowodowane przyczynami onkologicznymi.

dowód: opinia biegłej sądowej onkolog – k. 38-39v akt sprawy

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych pozwanego oraz dokumentacji lekarskiej ZUS, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw by odmówić im wiarygodności.

Opinie wydane w sprawie przez biegłych sądowych zostały sporządzone w sposób rzeczowy i konkretny, zawierają jasne, logiczne i przekonujące wnioski. Zostały one uzasadnione w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych, dlatego też Sąd w pełni je podzielił. Opinie te zostały wydane po dokonaniu oględzin i badaniu ubezpieczonej, analizie przedłożonej przez nią dokumentacji lekarskiej i w oparciu o wyniki badań znajdujące się w aktach ZUS oraz w aktach niniejszej sprawy. Wyczerpująco zostało opisane stwierdzone u ubezpieczonej schorzenie i ich wpływ na jej zdolność do pracy. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia opinii biegłych, uznając, iż stanowią one wiarygodną podstawę do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Szczególnie uważnie Sąd ocenił opinię biegłego endokrynologa, jako że schorzenia natury endokrynologicznej były podstawą do ostatecznego orzekania o niezdolności ubezpieczonej do pracy. Zdaniem Sądu, biegły w sposób jednoznaczny oceniając stan zdrowia ubezpieczonej w dacie badania w grudniu 2012r. oraz przyczyny, dla których została ona zakwalifikowana do leczenia operacyjnego na styczeń 2013r., wyjaśnił na jakiej podstawie uznał ubezpieczoną nadal za częściowo niezdolną do pracy na okres jednego roku powołując się na fakt, iż stan zdrowia ubezpieczonej wskazywał na nasilenie objawów związanych z niewyrównaną nadczynnością tarczycy, co potwierdza zaburzenia funkcjonowania tarczycy przed majem 2012r., na które cierpiała ubezpieczona. Biegły nadto wyjaśnił wpływ objawów tego schorzenia na jej zdolność do pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej B. K. jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub nie później niż 18 miesięcy od ich ustania.

Zgodnie zaś z treścią art. 12 ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z brzmienia art. 12 ustawy wyraźnie wynika, że do stwierdzenia niezdolności do pracy nie jest wystarczające samo występowanie naruszenia sprawności organizmu (choroby), lecz jednocześnie naruszenie to musi powodować całkowitą lub częściową utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, nie rokując odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Natomiast zgodnie z jej art. 13 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej

pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było to czy ubezpieczona B. K. jest niezdolna do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Poza sporem były bowiem pozostałe przesłanki niezbędne do uzyskania prawa do renty, określone w powołanych wyżej przepisach.

Zdaniem Sądu sporządzone opinie biegłych sądowych stanowią wystarczający materiał do oceny zdolności ubezpieczonej do pracy. Istotne jest, iż dla zbadania stanu zdrowia ubezpieczonej, a w szczególności do określenia, czy występujące u niej schorzenia powodują niezdolność do pracy, został dopuszczony dowód z opinii biegłych sądowych kilku specjalności. Podkreślenia wymaga, iż nie wszyscy biegli opiniujący w sprawie muszą stwierdzać niezdolność ubezpieczonej do pracy, aby sąd miał podstawy do uwzględnienia odwołania. W okolicznościach niniejszej sprawy podkreślenia wymaga, iż ubezpieczona wniosła o przyznanie prawa do renty na dalszy okres. A powodem dotychczasowego ostatniego okresu orzekania o jej niezdolności były schorzenia endokrynologiczne. Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż ubezpieczana nadal jest częściowo niezdolna do pracy na okres jednego roku, uwzględniając miarodajną w tym zakresie opinię biegłego endokrynologa.

W tym miejscu zauważyć również należy, że specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd – który nie posiada wiadomości specjalnych – tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen. Sąd uznał zatem, stosownie do opinii powołanych w sprawie biegłych sądowych i rozpoznanych przez nich schorzeń, a w szczególności mając na uwadze kompetencję ograniczoną w zasadzie do możliwości opiniowania stanu zdrowia ubezpieczonego zgodnie z zakresem posiadanej specjalizacji, iż bez wątplenia stanowiska biegłych neurologa, onkologa i psychologa wyrażone w opiniach nie mają decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem Sąd oparł się na opinii biegłego endokrynologa z przyczyn wskazanych wyżej.

Tym samym wskazać należy, iż wiarygodne dla Sądu opinie biegłych potwierdziły stanowisko ubezpieczonej, iż wskazywane przez nią schorzenia czynią ją w pewnym stopniu czasowo niezdolną do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za zasadne, zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o opinie wszystkich biegłych sądowych powołanych w sprawie, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

Podsumowując, z przytoczonych względów, Sąd na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego uznał, iż odwołująca się B. K. jest czasowo częściowo niezdolna do pracy i spełnia warunki do przyznania prawa do świadczenia rentowego w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz cytowanych powyżej przepisów, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego organu rentowego , przyznając ubezpieczonej B. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 01 czerwca 2012 r. do dnia 31 maja 2013r.

Działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy Sąd, wnoskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego i sporządzone w jego toku opinie biegłych sądowych pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do aktualnego stanu zdrowia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Monika Popielińska